

LEERPLICHT EN THUISONDERWIJS

Wat doen de landen om ons heen?

**TWEE
HOOFDLIJNEN
IN DE LANDEN
OM ONS HEEN**

- **LEERPLICHT:** een kind moet onderwijs krijgen, maar niet per se op school.
- **SCHOOLPLICHT:** een kind moet daadwerkelijk een erkende school bezoeken.

LAND	LEERPLICHT OF SCHOOLPLICHT?	THUISONDERWIJS	KERNPUNTEN
BELGIË <i>Vlaanderen</i> 	 LEERPLICHT (geen schoolplicht)	 TOEGESTAAN onder voorwaarden	• Ouders mogen kiezen voor individueel of collectief thuisonderwijs. • Onderwijs moet aan kwaliteitseisen voldoen. • Kinderen worden op vaste momenten getoetst. • Toezicht door de overheid.
DUITSLAND 	 SCHOOLPLICHT	 VRIJWEL VERBODEN alleen in uitzonderlijke situaties (bijv. langdurige ziekte)	• Kinderen moeten een erkende school bezoeken. • Thuisonderwijs is in principe verboden. • Rechtspraak en het Europees Hof steunen dit standpunt. • Doel: niet alleen kennis, maar ook socialisatie en deelname aan de samenleving.
FRANKRIJK 	 SCHOOLPLICHT-ACHTIG SYSTEEM	 ALLEEN MET TOESTEMMING sinds 2022	• Thuisonderwijs niet langer een vrije keuze. • Voorafgaande toestemming verplicht. • Alleen bij wettelijke gronden, zoals: – gezondheid – handicap – intensieve sport of kunst – rondreizende gezinnen – specifiek onderwijsproject
VERENIGD KONINKRIJK 	 LEERPLICHT (geen schoolplicht)	 RUIM TOEGESTAAN	• Ouders mogen thuisonderwijs geven zonder verplicht nationaal curriculum. • Gemeenten kunnen toezicht houden als er zorgen zijn over de kwaliteit.
NEDERLAND 	 LEERPLICHT (geen schoolplicht)	 BEPERKTE RUIMTE voor thuisonderwijs	• Vrijstellingen en vervangende leerplicht bestaan, maar artikel 5b (richtingsbezuwaar) wordt zeer beperkt toegepast. • In de praktijk ligt de nadruk sterk op schoolinschrijving en -deelname. • Hierdoor schuift Nederland feitelijk op richting schoolplicht.
IERLAND 	 LEERPLICHT (geen schoolplicht)	 TOEGESTAAN	• Recht op thuisonderwijs is vastgelegd in de grondwet. • Ouders mogen zelf onderwijs verzorgen. • Kinderen moeten worden geregistreerd bij de overheid. • Toezicht op een minimale onderwijskwaliteit. • Een van de meest thuisonderwijsvriendelijke landen van Europa.
ITALIË 	 LEERPLICHT (geen schoolplicht)	 TOEGESTAAN onder voorwaarden	• Ouders mogen kiezen voor thuisonderwijs. • Jaarlijkse melding aan de gemeente of school. • Ouders moeten aantonen dat zij onderwijs kunnen verzorgen. • Leerlingen leggen jaarlijks een toets of examen af. • Overheid houdt toezicht op voortgang en ontwikkeling.

HOE ZIT HET OVERZEE?

Ook buiten Europa is thuisonderwijs in veel landen toegestaan.

VERENIGDE STATEN
LEERPLICHT
TOEGESTAAN

- Geen landelijke regeling; elke staat heeft eigen regels.
- Toegestaan in alle 50 staten.
- Van alleen een melding tot portfolio's en toetsen, afhankelijk van de staat.
- Meer dan 3 miljoen kinderen krijgen thuisonderwijs.

AUSTRALIË
LEERPLICHT
TOEGESTAAN
 onder voorwaarden

- Registratie verplicht.
- Onderwijsplan vereist.
- Regelmatige evaluatie.
- Toezicht door onderwijsinspectie.
- Vergelijkbaar met het systeem in België.

JAPAN
SCHOOLPLICHT-ACHTIG SYSTEEM
BEPERKT TOEGESTAAN

- Schoolbezoek is uitgangspunt.
- Volledig thuisonderwijs komt weinig voor.
- Steeds meer alternatieve onderwijsvormen voor kinderen die niet naar school gaan.

ZUID-AFRIKA
LEERPLICHT
TOEGESTAAN
 onder voorwaarden

- Registratie verplicht.
- Curriculum moet aansluiten bij nationale doelen.
- Inspectie mogelijk.

WAT VALT OP?

- ✓ De meeste Europese landen kennen een vorm van thuisonderwijs.
- ✓ Duitsland is de duidelijke uitzondering met een strikte schoolplicht.
- ✓ Frankrijk heeft de regels de afgelopen jaren juist aangescherpt.
- ✓ België, Italië, Ierland en het Verenigd Koninkrijk laten zien dat thuisonderwijs mogelijk is binnen verschillende vormen van toezicht en kwaliteitsborging.
- ✓ Nederland bevindt zich tussen schoolplicht en thuisonderwijs in, met beperkte mogelijkheden voor onderwijs buiten school.

Leren in Leerplicht

Advies, onderwijs en ervaring in leerplicht